

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **P. J.**, zast. Rostislavem Tomisem, advokátem, se sídlem v Opavě, Hauerova 3, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1/376, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 2. 2005, č. j. 3 Cad 14/2004 – 26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 2. 2004, č. j. 44/11512/14.3.2003, bylo zamítnuto odvolání žalobce podané proti rozhodnutí Úřadu práce v Opavě ze dne 3. 2. 2003, č. j. 00629/03/hj a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Posledně uvedeným rozhodnutím byl zamítnut návrh na obnovu řízení ukončeného rozhodnutím Úřadu práce v Opavě rozhodnutím ze dne 28. 8. 2002, jímž nebylo žalobci přiznáno hmotné zabezpečení ode dne 15. 7. 2002. Správní orgány vycházely z toho, že dne 15. 7. 2002 podal žalobce u Úřadu práce v Opavě žádost o zprostředkování zaměstnání a současně předložil zápočtový list z firmy J. K. – T., z něhož vyplývalo, že pracovní poměr byl se žalobcem ukončen dne 27. 6. 2002 podle § 53 zákoníku práce. Úřad práce proto rozhodl o nepřiznání hmotného zabezpečení před nástupem do zaměstnání podle § 14 odst. 1 písm. f) zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 2. 10. 2002. Poté podal žalobce u úřadu práce žádost o obnovu řízení, v níž uvedl, že se se zaměstnavatelem J. K. u soudu dohodli na ukončení pracovního poměru dohodou. Na podporu svého tvrzení předložil žalobce nový zápočtový list ze dne 2. 12. 2002, a dohodu o rozvázání pracovního poměru a usnesení Okresního soudu

v Opavě ze dne 29. 11. 2002, č. j. 13 C 136/2002 – 20, kterým bylo zastaveno řízení o neplatnosti skončení pracovního poměru pro zpětvzetí žaloby. Správní orgány konstatovaly, že o neplatnosti rozvázání pracovního poměru může rozhodnout pouze soud. V posuzované věci však soud takto nerozhodl, ale řízení zastavil. Dále uvedly, že žalobce nepředložil ani dohodu podle § 259 zákoníku práce o narovnání sporného nároku se zaměstnavatelem v tom směru, že pracovní poměr po doručení okamžitého zrušení pracovního poměru trval a bude trvat i nadále. Správní orgány dovodily, že okamžité zrušení pracovního poměru zůstává v platnosti a není dán žádný z důvodů pro obnovu řízení podle § 62 odst. 1 správního řádu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal, že oba správní orgány ignorovaly skutečnost, že jeho pracovní poměr u firmy K. – T. skončil dohodou o rozvázání pracovního poměru ze dne 29. 11. 2002. Stalo se tak poté, co soudní řízení o neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru bylo zastaveno po zpětvzetí žaloby, přičemž ke zpětvzetí žaloby došlo právě proto, že skončení pracovního poměru bylo provedeno uzavřením dohody o rozvázání pracovního poměru. Připomněl, že v soudním řízení o neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru byli soudem k uzavření dohody vedeni, když soud dal najevo, že okamžité zrušení pracovního poměru považuje za nedůvodné. Namítal, že závěr žalovaného, totiž že okamžité zrušení pracovního poměru zůstává v platnosti, je v rozporu s prokázanou objektivní realitou a napadené rozhodnutí je proto nezákonné a protiústavní. Navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a zrušil rovněž rozhodnutí Úřadu práce v Opavě ze dne 3. 2. 2003 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. 2. 2005, č. j. 3 Cad 14/2004 – 26, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel ze správního spisu. Dospěl k závěru, že z ust. § 259 zákoníku práce vyplývá, že okamžité zrušení pracovního poměru mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem může ztratit své účinky jedině tehdy, kdyby si účastníci v průběhu soudního řízení o určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru dohodli o narovnání mezi nimi sporného nároku tak, že předmětný pracovní poměr po doručení okamžitého zrušení pracovního poměru trval a že bude trvat i nadále. Soud konstatoval, že z provedeného dokazování vyplývá, že žalobce nepředložil v průběhu soudního řízení písemně uzavřenou dohodu o narovnání sporných nároků, ze které by vyplývalo, že pracovní poměr v době doručení okamžitého zrušení pracovního poměru trval a že trvá i nadále. Postavil se na stanovisko žalovaného spočívající v závěru, že okamžité zrušení pracovního poměru žalobce zůstává platným důvodem rozvázání jeho pracovního poměru. Konstatoval, že žalobci nevznikl nárok na hmotné zabezpečení ve smyslu § 14 odst. 1 písm. f) zákona o zaměstnanosti a nově uváděné skutečnosti ze strany žalobce nebyly ani důvodem k obnově řízení ve smyslu § 62 správního řádu. Žalobu proto jako nedůvodnou podle § 78 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., (soudní řád správní – dále jen „s. ř. s.“). Především namítal, že nepředpokládal, že soud bude ignorovat objektivní realitu, pokud jde o způsob skončení jeho pracovního poměru. Nesouhlasil se závěrem, že jeho pracovní poměr skončil na základě jeho okamžitého zrušení a trval na tom, že pracovní poměr skončil dohodou. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření setrval na svých závěrech a navrhoval, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Poté byl věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 28. 11. 2005 vrátil věc Městskému soudu v Praze za účelem odstranění nedostatku povinného zastoupení stěžovatele a doplnění kasační stížnosti.

Stěžovatel v doplnění kasační stížnosti na výzvu městského soudu uvedl, že důvodem jeho kasační stížnosti je především skutečnost, že kasační stížností napadené rozhodnutí naprosto ignoruje prokázanou objektivní realitu, totiž to, že jeho pracovní poměr u firmy K. – T. skončil dohodou o rozvázání pracovního poměru ze dne 29. 11. 2002. Dovožoval, že napadené rozhodnutí soudu nemá oporu v provedených důkazech, a je s nimi v přímém rozporu. Nato pak navazuje nesprávné posouzení právní otázky soudem a z toho plynoucí nezákonnost.

Poté byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podává z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Městského soudu v Praze neshledal.

Nejvyšší správní soud především uvádí, že se zřetelem k námitkám stěžovatele si vyžádal spis vedený pod sp. zn. 13 C 136/2002 od Okresního soudu v Opavě. Z obsahu spisu vyplývá, že stěžovatel dne 15. 8. 2002 podal Okresnímu soudu v Opavě žalobu na neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru (nežádal další zaměstnání u zaměstnavatele), v níž namítal jednak to, že okamžité zrušení mu nebylo řádně doručeno, a jednak nesouhlasil s důvody, pro něž bylo okamžité zrušení pracovního poměru uloženo. Z protokolu o jednání před Okresním soudem v Opavě ze dne 29. 11. 2002 vyplývá, že poté, co účastníci byli poučeni a sdělili, že na svých stanoviscích trvají, bylo ze strany soudu na účastníky působeno v tom směru, aby věc skončili smírnou cestou, a to dohodou o skončení pracovního poměru ke dni 20. 5. 2002. Poté účastníci před tímto soudem uzavřeli dohodu o skončení pracovního poměru dohodou ke dni 20. 5. 2002. S ohledem na tuto skutečnost poté vzal stěžovatel návrh na zahájení řízení v plném rozsahu zpět. Okresní soud vyhlásil usnesení, jímž řízení zastavil a rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pod bodem III. výroku usnesení vrátil stěžovateli částku 1000 Kč

za zaplacený soudní poplatek. Usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci dne 10. 12. 2002.

Z obsahu správního spisu plyne, že dne 15. 7. 2002 podal stěžovatel žádost o zprostředkování zaměstnání s tím, že naposledy pracoval v době od 1. 9. 2001 do 20. 7. 2002 jako řidič. Podle potvrzení o délce zaměstnání a o zápočtu dob zaměstnání pracoval stěžovatel u firmy J.K. – T. v době od 1. 9. 2001 do 27. 6. 2002. V době od 17. 5. 2002 do 23. 6. 2002 byl v pracovní neschopnosti. Současně bylo připojeno podání zaměstnavatele J. K. ze dne 27. 6. 2002 označené jako „okamžité zrušení pracovního poměru“. Ve spise se dále nachází rozhodnutí Úřadu práce v Opavě ze dne 28. 8. 2002, jímž stěžovateli nebylo přiznáno hmotné zabezpečení, protože doložil, že v posledních 6 měsících před podáním žádosti o zprostředkování zaměstnání s ním bylo zaměstnání ukončeno pro neuspokojivé pracovní výsledky. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 2. 10. 2002. Dále se ve spise nachází žádost stěžovatele ze dne 8. 1. 2003, v níž žádal, aby bylo znovu projednáno jeho hmotné zabezpečení za období od 15. 7. do 20. 10. 2002 s tím, že dne 29. 11. 2002 se se zaměstnavatelem dohodl u soudu o skončení pracovního poměru dohodou. Podle xerokopie dohody o rozvázání pracovního poměru skončil pracovní poměr založený pracovní smlouvou ze dne 3. 9. 2001 ke dni 20. 5. 2002. Dohoda o rozvázání pracovního poměru je ze dne 29. 11. 2002. Rozhodnutím úřadu práce ze dne 3. 2. 2003 byl zamítnut návrh na obnovu řízení ukončeného rozhodnutím tohoto orgánu ze dne 28. 8. 2002. Rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 2. 2004 bylo zamítnuto odvolání žalobce proti výše uvedenému rozhodnutí úřadu práce a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Z výše uvedených rozhodnutí správních orgánů vyplývá, že se postavily na stanovisko, že je třeba vycházet z toho, že pracovní poměr stěžovatele skončil jeho okamžitým zrušením ke dni 27. 6. 2002. Správní orgány konstatovaly, že k dohodě uzavřené následně mezi zaměstnavatelem a stěžovatelem nelze přihlídnout, neboť okamžité zrušení pracovního poměru, které bylo doručeno druhému účastníku, nemůže být tím, kdo jej učinil, dodatečně zrušeno. Své účinky pozbývá jen na základě pravomocného rozhodnutí soudu, kterým bylo určeno, že okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné. Skončilo-li řízení před soudem jinak, např. zastavením řízení po zpětvzetí žaloby, zůstává okamžité zrušení pracovního poměru platným důvodem jeho rozvázání. V případě stěžovatele nebyla uzavřena ani dohoda ve smyslu § 259 zákoníku práce o narovnání sporného nároku.

Stěžovatel však s těmito závěry nesouhlasí, dovolává se řízení u Okresního soudu v Opavě, především pak dohody o skončení pracovního poměru ze dne 29. 11. 2002 uzavřené před tímto soudem.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci konstatuje, že je si především nutno uvědomit, že předmětem přezkumného soudního řízení bylo rozhodnutí správních orgánů o nepovolení obnovy řízení ve věci nepřiznání hmotného zabezpečení. Podle § 62 zákona č. 71/1967 Sb. (správní řád účinný v době vydání napadených rozhodnutí správních orgánů) řízení před správním orgánem ukončené rozhodnutím, které je v právní moci, se na návrh účastníka řízení obnoví, jestliže a) vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které mohly mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohly být v řízení uplatněny bez zavinění účastníka řízení, b) rozhodnutí záviselo na posouzení předběžné otázky, o níž bylo příslušným orgánem rozhodnuto jinak, c) byla nesprávným postupem správního orgánu účastníkovi řízení odňata možnost účastnit se řízení, mohlo-li to mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohla-li náprava být zjednána v odvolacím řízení, d) rozhodnutí bylo vydáno vyloučeným orgánem (§ 9 a 13), mohlo-li to mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohla-li náprava být zjednána v odvolacím

řízení, e) rozhodnutí se opírá o důkazy, které se ukázaly nepravdivými, nebo rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem. Podle § 62 odst. 2 téhož zákona správní orgán nařídí obnovu řízení z důvodů uvedených v odst. 1, je-li na přezkoumání rozhodnutí obecný zájem. Podle § 62 odst. 3 správního řádu obnova řízení není přípustná, jestliže rozhodnutím byl účastníkovi řízení udělen souhlas k občanskoprávnímu nebo pracovněprávnímu jednání nebo jestliže bylo rozhodnuto ve věci osobního stavu občana a účastník řízení nabyt práv v dobré víře.

Právní moc správního rozhodnutí je důležitý prostředek k udržení stability právních vztahů v oblasti státní správy a k upevnění právní jistoty. Požadavek respektování právní moci však nelze uplatňovat v případech, v nichž došlo k porušení zákonnosti, zejména porušením subjektivních práv fyzických a právnických osob. Po vzoru jiných procesních řádů, zejména v oblasti rozhodování soudů, připouští proto správní řád za stanovených podmínek zásah do právní moci správního rozhodnutí a tím i jeho změnu. Správním orgánům jsou pro tento účel svěřeny dva právní prostředky: obnova řízení a přezkoumání rozhodnutí mimoodvolací řízení. Obnova řízení je určena především k nápravě skutkových omylů, zatímco institut přezkoumání rozhodnutí mimoodvolací řízení je určen především k nápravě právních omylů.

V daném případě by podle názoru Nejvyššího správního soudu jako možnost přicházelo v úvahu ust. § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu, neboť stěžovatel v žádosti ze dne 8. 1. 2003, která byla posouzena jako žádost o obnovu řízení, poukazyval na to, že jeho pracovní poměr skončil nikoliv okamžitým zrušením ale dohodou, jejíž xerokopii současně se žádostí připojil.

K ust. § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu lze uvést, že nové skutečnosti nebo důkazy mohou být důvodem obnovy řízení jen tehdy, jestliže existovaly již v době, kdy se správní záležitost projednávala v původním řízení. Jestliže však nové skutečnosti vznikly až po právní moci přezkoumávaného rozhodnutí, nemohou být důvodem obnovy řízení. V takovém případě by za skutkově změněných okolností přicházelo v úvahu zavést nové správní řízení a v něm vydat nové rozhodnutí. Dalšími podmínkami úspěšného uplatnění tohoto důvodu obnovy řízení je, že nové skutečnosti nebo důkazy 1. nemohly být v řízení uplatněny bez zavinění účastníka řízení, jenž se jich dovolává. To přichází v úvahu tehdy, jestliže je účastník řízení v době původního rozhodování věci ještě neznal, nebo je nemohl uplatnit proto, že např. listina nebo jiná věc potřebná k provedení důkazu byla tehdy nedostupná; 2. mohly mít podstatný vliv na rozhodnutí. Posouzení této otázky odvisí od konkrétního případu. Nepochybně by pro povolení obnovy řízení svědčil např. nově uplatňovaný důkaz pro zjištění odpovědnosti za správní delikt nebo posouzení oprávněnosti vyvlastnění nebo jeho rozsahu. Naproti tomu k povolení obnovy řízení by nedošlo, pokud nová skutečnost nemohla mít vůbec vliv na podstatu rozhodované věci nebo jen vliv zanedbatelný a nezávažný, zejména ve srovnání s výsledky důkazů a jiných zjištění již provedených.

Stěžovateli lze přisvědčit potud, pokud se dovolává řízení před Okresním soudem v Opavě. Z protokolu o jednání tohoto soudu lze zcela jednoznačně seznat, že okresní soud působil jak na stěžovatele, tak i na jeho zaměstnavatele v tom směru, aby věc vyřešili smírně. Podle protokolu o jednání tohoto soudu ze dne 29. 11. 2002 skutečně došlo k uzavření dohody o skončení pracovního poměru ke dni 20. 5. 2002. Tuto skutečnost nevyhodnotily vyčerpávajícím způsobem ani správní orgány ani Městský soud v Praze, neboť v rozhodnutích správních orgánů ani soudu není zmínka o tom, že dohoda ze dne 29. 11. 2002 byla uzavřena

ke dni 20. 5. 2002, tedy ke dni, který předcházel okamžitému zrušení pracovního poměru. Působení okresního soudu ve směru uzavření takové dohody ovšem budí určité rozpaky, neboť dohoda o skončení pracovního poměru ke dni 20. 5. 2002 koliduje se zápočtovým listem, podle něhož zaměstnání trvalo do 27. 6. 2002, přičemž pracovní neschopnost trvala v době od 17. 5. 2002 do 23. 6. 2002. Aniž by se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou platnosti takové dohody ve smyslu § 242 zákoníku práce, je nucen konstatovat, že i kdyby se vycházelo ze skutečnosti, že se účastníci pracovněprávního vztahu dohodli o tom, že pracovní poměr skončil ke dni 20. 5. 2002, nemohla by být tato okolnost důvodem obnovy řízení, neboť dohoda byla uzavřena dne 29. 11. 2002, tedy poté, co pravomocně skončilo řízení o nepřiznání hmotného zabezpečení rozhodnutím Úřadu práce v Opavě dne 28. 8. 2002, které nabylo právní moci dne 2. 10. 2002. Dohoda o skončení pracovního poměru uzavřená dne 29. 11. 2002 není skutečností ani důkazem, který existoval v době, kdy se správní záležitost projednávala v původním řízení, neboť nastala až po právní moci rozhodnutí v původním řízení, tedy po 2. 10. 2002. Je-li obnova řízení určena především k nápravě skutkových omylů, pak nutno konstatovat, že v původním řízení správního orgánu k žádnému skutkovému omylu nedošlo, neboť dohoda o skončení pracovního poměru v té době neexistovala, ale byla uzavřena až dne 29. 11. 2002.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že dohoda o skončení pracovního poměru uzavřená dne 29. 11. 2002, tedy až po právní moci řízení o hmotném zabezpečení, nemohla být úspěšným důvodem pro obnovu řízení. Za této situace bylo nutno dospět k závěru, že správní orgány postupovaly správně, pokud žádost stěžovatele o obnovu řízení zamítly (byť ne ze zcela totožného důvodu, jak je shora uveden), a stejně tak nelze spatřovat pochybení ani v postupu Městského soudu v Praze, který jím žalobu stěžovatele zamítl.

Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1155/96, které se uvedenou problematikou zabývalo, v němž Nejvyšší soud dospěl k závěru, že okamžité zrušení pracovního poměru, které bylo doručeno druhému účastníku, nemůže být tím, kdo je učinil, dodatečně odvoláno (zrušeno). Své účinky spočívající ve skončení pracovního poměru pozbývá jen na základě pravomocného rozhodnutí soudu, kterým bylo určeno, že okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné, nebo na základě dohody o sporných nárocích (§ 259 zákoníku práce) uzavřené v průběhu řízení u soudu (jehož předmětem bylo určení platnosti okamžitého zrušení pracovního poměru), v níž se účastníci dohodli, že jejich pracovní poměr po doručení okamžitého zrušení pracovního poměru trval a že bude trvat i nadále.

Nejvyšší správní soud pouze konstatuje tolik, že jde o rozhodnutí významné, neboť postup podle takového rozhodnutí by zamezil kolizi předpisů soukromého práva (zákoník práce) a předpisů práva veřejného (např. zákon o zaměstnanosti, zákon 589/1992 Sb. o pojistném apod.).

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele nepovažuje za důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel nebyl s kasační stížností úspěšný a žalovaný náklady řízení o kasační stížnosti neuplatňoval (§ 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu